

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในหน่วยเครื่องมือพิเศษ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์และหน่วยไตเทียม โรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 24 ราย ระหว่างเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546 ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2546 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติดังนี้ คือ มีการรับรู้และสติสัมปชัญญะดี สามารถสื่อสารได้ ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสมองและทางจิต ยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย มีอายุระหว่าง 15 -60 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ความถี่ที่เข้ารับการฟอกเลือดต่อสัปดาห์ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ใช้วิธีการจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่ม โดยวิธีจับฉลากแบบไม่แทนที่ จับฉลากผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง 15 รายแรกเป็นกลุ่มควบคุม 15 รายต่อมาเป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือแบบบันทึกข้อมูลทั่วไป และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการบริโภคอาหารมาจากแบบสัมภาษณ์การบริโภคของชญาณิช วงจักร (2544) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยนำไปใช้ในกลุ่มผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่หน่วยไตเทียม โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก จำนวน 12 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.83 และหาซ้ำอีกครั้งหลังจากการทำวิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.91 2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของคิงในด้านพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ตามแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปและแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการบริโภคอาหาร กลุ่มทดลองจะได้รับการพยาบาล

ตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีการเยี่ยมและให้การดูแลสัปดาห์ละครั้งที่ผู้ป่วยมารับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมเป็นเวลา 5 สัปดาห์ใช้เวลาในการมีปฏิสัมพันธ์อย่างมีจุดมุ่งหมายประมาณ 45 นาทีในแต่ละครั้ง โดยปรับเปลี่ยนเวลาได้ตามความเหมาะสมของปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ร่วมกับการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลที่หน่วยไตเทียม สำหรับกลุ่มควบคุมจะได้รับเฉพาะการพยาบาลตามปกติจากพยาบาลที่หน่วยไตเทียมและได้รับการติดตามเยี่ยมและสอบถามอาการจากผู้วิจัย สัปดาห์ละครั้งเช่นกัน เมื่อได้รับข้อมูลแล้วผู้วิจัยนำข้อมูลที่ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีกว่าก่อนได้รับการพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่ได้รับการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล สามารถนำรูปแบบการพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายไปใช้ส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารถูกต้อง เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยจากอาการของภาวะแทรกซ้อนต่างๆที่เกิดจากการมีพฤติกรรมการบริโภคอาหาร
2. ด้านการวิจัย ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางการวิจัยหรือขยายขอบเขตความรู้เกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมให้ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้มีพฤติกรรมด้านอื่นๆ ได้แก่ การดูแลตนเอง การรับประทานยา ที่เหมาะสมต่อไป
3. ด้านการศึกษาพยาบาล เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังที่ได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมให้มีพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม
4. ด้านการบริหารพยาบาล ควรมีจัดอบรมพยาบาลและเจ้าหน้าที่ในหน่วยไตเทียมให้มีความรู้การพยาบาลตามทฤษฎีความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การสร้างสัมพันธภาพ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การกำหนดปัญหา การตั้งเป้าหมายและวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกันและวิธีการประเมินผล

ข้อจำกัดการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีขนาดค่อนข้างเล็กและเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุดรดิตถ์และโรงพยาบาลค่ายพิชัยดาบหัก จังหวัดอุดรดิตถ์เท่านั้น ดังนั้นผลการศึกษาจึงไม่สามารถอ้างอิงถึงผู้ป่วยกลุ่มอื่นๆได้
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตอบคำถาม โดยที่ไม่มีการเปรียบเทียบกับค่าผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการใดๆ ข้อมูลที่ได้จึงอาจคลาดเคลื่อนได้จากการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง
3. การสัมภาษณ์ภายหลังการศึกษาทำโดยผู้วิจัยเอง ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลที่ได้มีความลำเอียงของผู้ป่วยเนื่องจากผู้ป่วยต้องการให้ผู้วิจัยมีความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะเพียงพอสำหรับความมีนัยสำคัญทางสถิติแต่เพื่อให้การอ้างอิงผลไปสู่ประชากรดีขึ้นจึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น รวมทั้งขยายเวลานานขึ้น ติดตามเป็นระยะ เพื่อติดตามความต่อเนื่องและความคงทนยั่งยืนของพฤติกรรม
2. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ